

Ledelse af læsning

- hvordan ledes et læseprojekt, så viden og visioner bliver omsat til konkret handling?

Flemming Olsen

Børne- og Kulturdirektør i
Herlev Kommune

Formand for Børne- og
Kulturchefforeningen

Brændende platform

- Der er behov for, at flere får en ungdomsuddannelse
- Der er behov for bedre læsekundskaber
 - Hvor det læste forstås og bringes i anvendelse på en lang række områder

Fakta

- **En elev i 3. klasse læser i dag på det, der tidligere svarede til 4. klasses niveau.**
- **Niveauet fra 4. – 8. klasse har ikke rykket sig afgørende.**
- **Omkring 15 % elever opnår ikke tilstrækkelige funktionelle læsekompetencer**

Behov for fokus på faglig læsning

- Tilegnelse af højere læsekompetencer og faglig viden gennem læsning af faglige tekster
 - Faglig læsning er krævende
 - » - Høj informationstæthed
 - » - Baggrundsviden?
 - » - Tekst omsættes til forståelse
 - » - Formål og udbytte

Den politiske opgave

- En læsepolitik, der beskriver de overordnede mål og rammer tydeligt
- En læsepolitik, der viser vejen for ledere og lærere på skolerne,
- En læsepolitik, der sætter handling bag ordene
- En læsepolitik, der giver skolerne råderum i arbejdet med at nå målene
- En læsepolitik, som sætter ambitiøse mål, der giver mening på alle niveauer

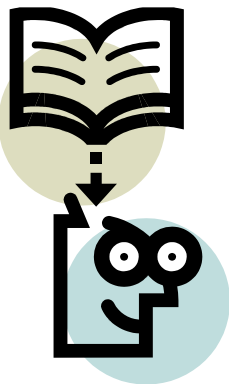
10 bud til en læsepolitik

1. At forebygge at elever udskilles til specialundervisning grundet læse-/skrivevanskeligheder
2. At understøtte FN's handicapkonvention
3. At udnytte investeringer i IT- udstyr på skolerne optimalt
4. At udmønte politiske ønsker om *Læring med IT og Faglighed og inklusion* i en konkret indsats
5. At understøtte alle elevers læsekompetence – uanset oprindeligt niveau
6. At understøtte lærernes kompetenceudvikling
7. At højne deltagelsesniveauet for alle elever
8. At øge alle elevers grad af selvhjulpenhed
9. At mindske skellet mellem almen- og specialundervisning
10. At understøtte lærerne i at udvikle arbejdsformer der fremmer inklusionen af elever i risiko for at modtage specialtilbud

Dagsordenen er sat – men der skal følges op!

Opgaven er givet – men er den også taget?

- Fagforståelsen – er læsning en opgave i fysik/ kemi?
- Viden om faglig læsning hos faglærerne.
- Rollefordeling og organisering af samarbejdet.
- Formidling.

Udmøntning af politikken

Politikken skal omsættes til handleplaner

- Krav til skolerne om handleplaner
 - Indhold
 - tidsramme
- Implementering af overordnede anbefalinger
- Vejledende materiale, der styrker lærernes faglige og pædagogiske refleksioner og bidrager til at professionalisere den viden, der er grundlaget for undervisningen
- Mulighed for støtte

Udmøntning af politikken

Politikken skal understøttes

- Læsevejledere
- Læsevejledernetværk
- Læsekonsulenter
- Videncenter
- Kompetenceudvikling
- Læringscenter
- Resursecenter
- PPR
- Samarbejde med forældrene

IT som redskab

- Giver mulighed for at understøtte arbejdet med inklusion i folkeskolen
- Sætter nye muligheder for læring i spil - for alle børn
- Giver øget mulighed for selvhjulpenhed
- Målretter sig et bredt felt af aktører
- Kan benyttes forskelligartet og differentieret ud fra behov, situation, faglig sammenhæng, lokalitet mv.

Organisering af indsatsen

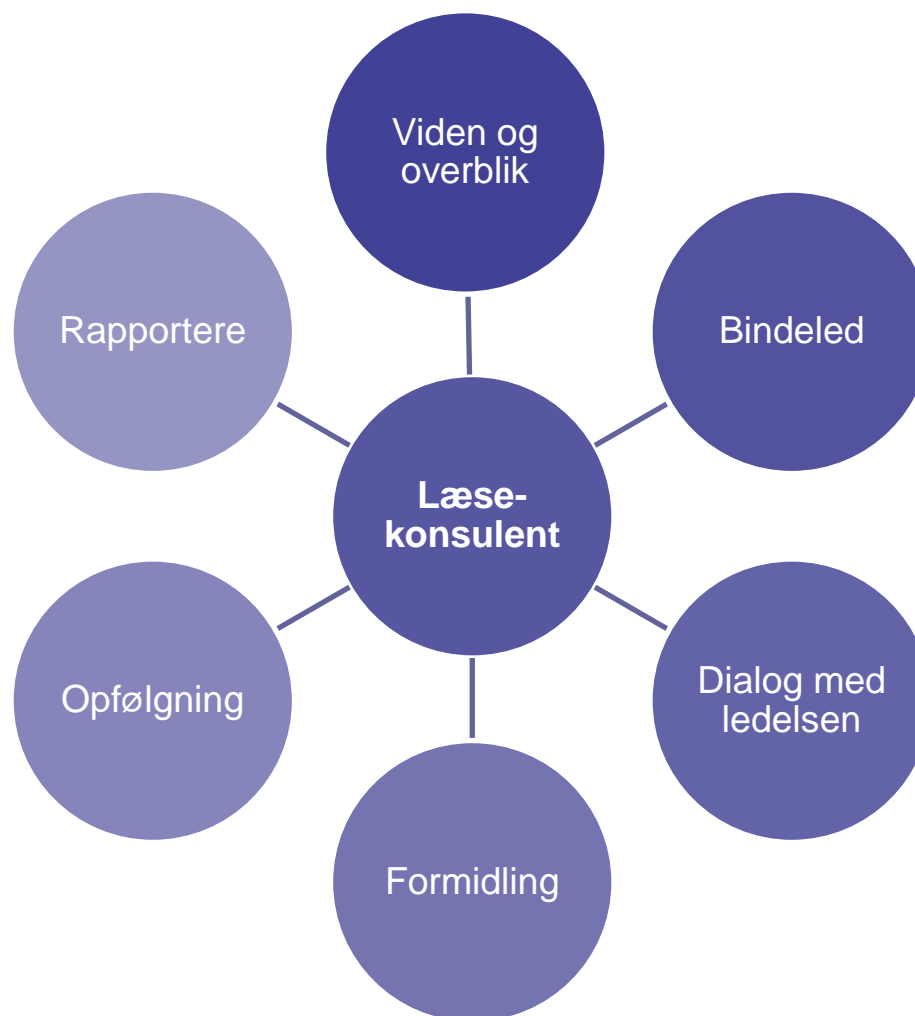

Central stilladsering

Hvordan kan man støtte den lokale implementeringsproces?

- Kompetenceudvikling i form af kursus
- Halvårlige afrapporteringer
 - Opsamling via gruppeinterviews, surveys, kursusevalueringer osv.
- Centralt Kick-Off for skoler
- Netværk for resurselærere

Støttefunktioner

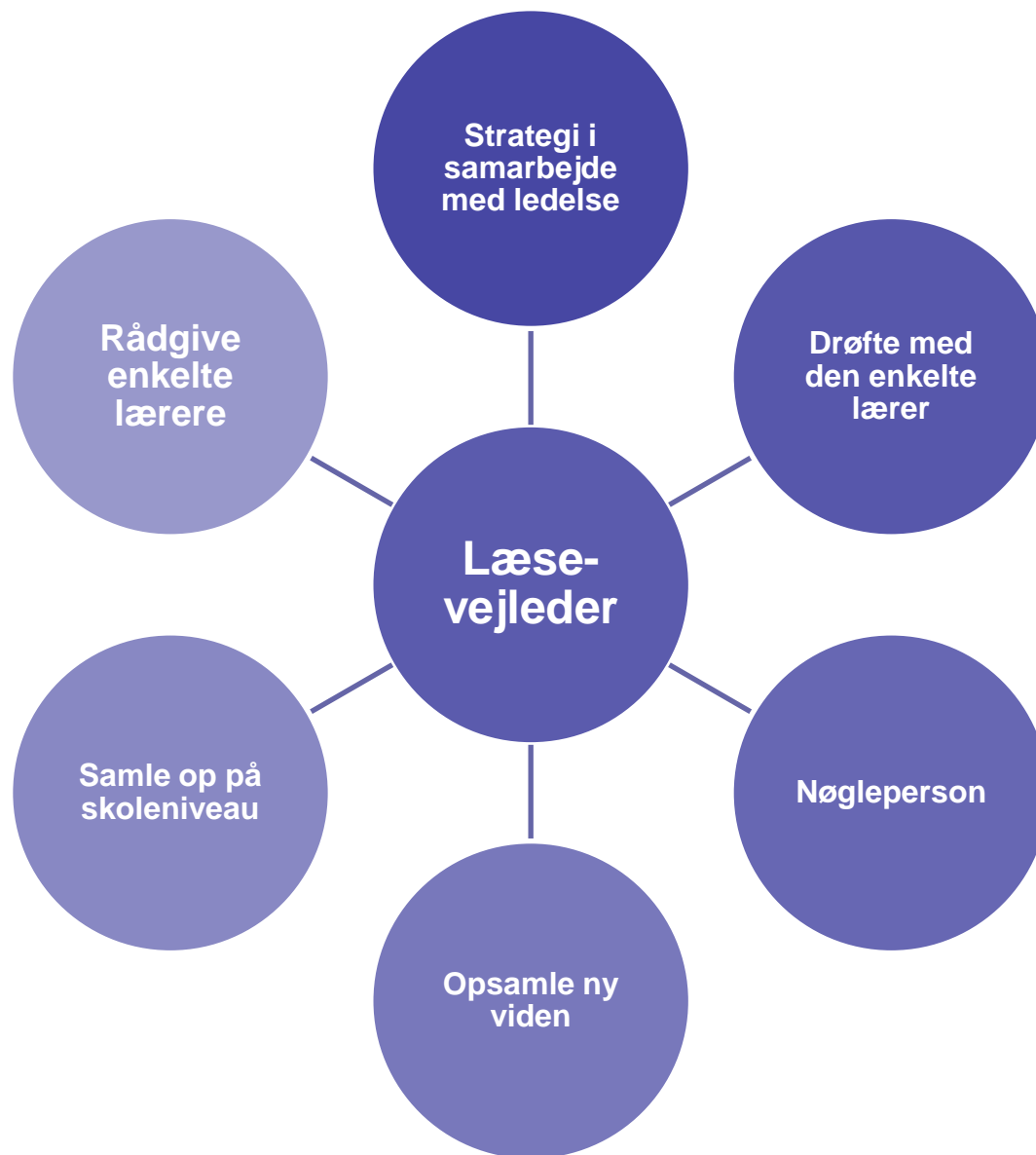
Lokal stilladsering - vejlederopgaver

Ansvarsbeskrivelse for den lokale vejleder

- Vejlederen er i samarbejde med ledelsen de lokale projektledere
- Vejlederen betragtes som resurseperson på lige fod med øvrige resursepersoner

Det forventes, at vejlederen:

- Aktivt varetager den lokale implementering
- Holder sig opdateret med ny viden om IT-støttet undervisning
- Deltager i netværksmøderne
- Varetager vejlederfunktion i forhold til kolleger
- Deltager i teammøder
- Afholder workshops og oplæg lokalt

Læsevejledere og netværk

- At kommunens og skolens ledelse tager initiativ til at sikre, at der sker en indsamling, bearbejdning og formidling af relevant baggrundsviden, når der er fokus på læsning i nyhedsmedier, fagblade og lignende
- At der udarbejdes strategi for, hvordan viden i samspil med didaktisk refleksion skal føre til styrket indsats for at fremme elevernes læsefærdigheder
- Udviklingsarbejder, som løftestang til at skabe kobling mellem teori og praksis
- Refleksion i samspil med eksterne faglige eksperter

Lokal stilladsering - ledelsesopgaver

Ansvarsbeskrivelse for ledelsen

- Skolens ledelse er i samarbejde med vejlederne de lokale projektledere.
- Ledelsen på den enkelte skole er ansvarlig for den daglige undervisning og dermed også den reelle brug af blandt andet IT som didaktisk redskab.

Det forventes, at ledelsen:

- Har det overordnede ansvar for implementeringen og opfølgende initiativer
- Kommer med kontinuerlige og tydelige udmeldinger om implementeringens fremdrift, succeshistorier, forpligtelser mm.
- Følger op på ledelse af processerne og tiltagene
- Tydeliggør og ekspliciterer sin opbakning til implementering og vejlederne

Ledelse og læsevejleder

Resurse-
personer

Indsatsområde

- Afklare rollefordeling og melde den ud
- Samspil i og med resursecenter
- Målrette indsats og udvikle ny praksis
- Drøfte egen praksis og reflektere over metodens virkning
- Kompetenceudvikling
- Særlig fokus på opfølgning og forankring
- Omsætte viden fra undersøgelser og forskning til konkrete handlingsforslag
- Formidling af ekstern viden fra netværk
- Intern vidensudvikling og anvendelse i sammenhæng med hverdagen

Kompetenceudvikling

Høj prioritering af efteruddannelse

Efteruddannelse

- Kursusorganiseringen og krav til indhold og form
- Eksterne kurser/ interne kurser
- Refleksion over forskningsaktiviteter og egen praksis indgår for at opnå mere langsigtet kompetence
- Styrkelse af det læseteoretiske fundament og ikke ”mirakelmedicin”
- Strategi for videreformidling
- Intern kompetenceudvikling

Mål og evaluering

To sider af samme sag – at skabe viden om undervisningens kvalitet og elevernes udbytte

I skolevæsenet

- Tilbage melding til politikerne
- Koordinere arbejdet med mål og refleksion i forhold til læseindsatsen både i skolevæsenet og på den enkelte skole,
- Procedurer for opfølgning på mål
- Dialogen i de fælles fora
- Dialogen med de enkelte skoler

På skolen

- I samarbejde med lærerne sætte mål for læsning på skole- og afdelingsniveau,
 - et redskab for lærerne til at prioritere indsatsen
 - fremmer vidensdeling om styrker, svagheder og sammenhænge i indsatsen på skolen
- Årsplaner og resultater som redskab og samtalegrundlag

Ledelse og test og prøver

Krav og procedure i forhold til opfølgning

- viden om elevernes læsefærdigheder skal være egnet til at indgå i dialog med andre parter

Fælles refleksion

- Sikre nødvendige støttefunktioner for samarbejde om opfølgning på de prøver, som gennemføres på skolen
- Afklaring af, hvordan den løbende evaluering forskellige metoder bedst spiller sammen, så lærerne og skolen opnår en nuanceret og dokumenterbar viden om elevernes udbytte af undervisningen

Krav om elevinddragelse

- At lærerne inddrager eleverne i både målsætningsarbejde og opfølgning

Evaluering af undervisning

- Systematisk og i en form, der kan drøftes med kollegaer og ledelse
- Supervision, kollegial sparring, evalueringsskemaer, samtaler osv.
Kan give baggrund for justering af undervisningen
- En kilde til viden, der ikke udnyttes tilstrækkeligt

Dialogveje

Samspil mellem skole og kommune

Tydelige strukturerede dialogveje

- Fælles formuleret læsepolitik
- Mål og retningslinjer er kendte
- Opfølgingsstrategier

Set fra lederens synsvinkel

Ledermøder/ledernetværk

Systematisk dialog

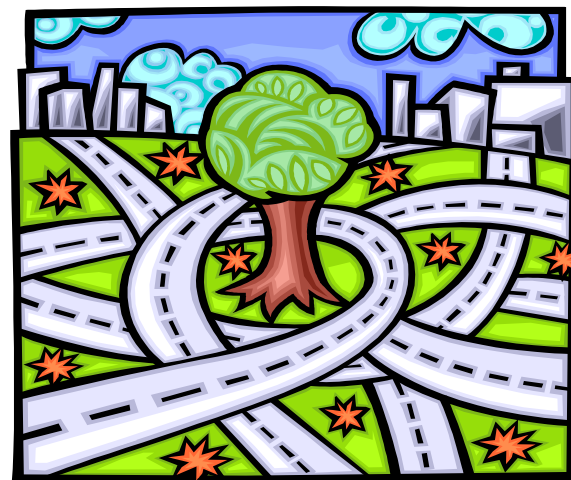
- Strategier for læseindsats
- Forum for udveksling

Set fra lærernes synsvinkel

Netværksgrupper

Synlige dialogveje

Professionelt råderum

Samarbejde med forældrene

- Information om metodevalg
 - Forældreusikkerhed overfor nye metoder
- Indhente information fra forældrene
- Forældreansvaret
 - Hvordan kan forældrene leve op til dette ansvar
- Fælles ansvar
- Skolebestyrelsens rolle